

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA

Ujta M. Viteazul
(Nagyplactér) 11/a

TELEFON: 670.

Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:	
BELFÖLDÖN	
1 évre . . .	160 L.
1/2 " . . .	80 "
1/4 " . . .	40 "
KÜLFÖLDÖN	
1 évre	
Magyarország P	10
Slovensko Ck	60.
Austria . . . S.	'15.
Jugoslávia D.	100

Jewish home

mondja Weizman prof. a Cionista Világszervezet elnöke és milliónyi cionista szívében döbbenet lesz urrá Capetowntól—Jeruzsálemig.

Zsidó otthon és nem zsidó állam, mondja resignáltan Weizmann és tétován néz ki minden zsidó — ki már kézzelfoghatónak látta a nagy valóságot.

Othon — vagy állam, mindmegannyi szó, mely tartalom nélkül mitsem ér. Angol komizság és angol hipokritaság — ez a vezérfonal, mely bizonytalanná teszi a célkitűzést, melynek végpontján és végcéljaként a zsidó többségű ország kétféle zászlaja leng.

Keservek és kiábrándulások sorozata volt ez az esztendő. Mióta a múlt évi augusztusi események lezajlottak, az angol kormányzat nem sok jóakaratot tanusított. A Shaw-jelentés is nagy csalódást okozott, és a Simpson jelentéshez sem fűzünk nagy várakozásokat. Elszoktattak bennünket az események az optimizmustól.

Weizmann bizonyára előbb jól megfontolta, amit mondott. És kétségtelen az is, hogy ezt a nyilatkozatot meg kellett tennie. Fájdalmas minden pozíció feladás. De a réalpolitikus nem kezelhet fantomokat. Weizmann ellen keserű kifakadások hangzottak el. A mi mérsékelt jobboldalunk a mizrachista frakció is ellene volt. Fáj a valóságokkal szembenézni, pláne mikor az a valóság keserűséget támaszt minden Ciont szerető zsidó szívében.

Mi, akik távol vagyunk azoktól a helyektől és államférfiaktól, kik országok sorsát intézik, nem állíthatjuk, hogy prof. Weizmann joltette, vagy rosszul, mikor önként lemond arról, amit a világ zsidósága hisz, remél és vár.

Mi, akik innen messziről nem vagyunk jogosultak kritizálni, azt mondjuk: ma teljesen mindegy, hogy az eljövendő országnak home a neve, vagy state. A lényeg az, hogy a certifikátokat adják vissza. A lényeg az, hogy évente szisztematikusan jusson be az országba husz-harmincezer ember. A lényeg az, hogy a haifai kikötő felépüljön, hogy Tel-Aviv fejlődjék, a kolóniák viruljanak. Félmillió zsidó lakjon künn és domináljon Palesztinában mint uralkodó faj minden vonalon.

Ez a lényeg! S ha ezt megvalósítjuk, ha a program százpercentesen igazsággá válik, akkor majd eldől az agától, hogy az ottélő zsidóság kiharcolja magának a zsidó otthonból a zsidó államot.

Nem az elnevezés a fontos, hanem az elvégzendő munkából mit sikerült megvalósítani.

A galut zsidóságában lehet, hogy fájdalmat okozott Weizmann réalpolitikai „nyilatkozata”. Lehet, hogy a defétisták már fejüket vesztik és resignáltak mindenről lemondanak. De hiszen egy országépítés gigantikus művéhez türelem kell és hosszú évtizedek. Vannak kellemeilen momentumok, de ezeket átmenetieknek veszi mindenki, aki hisz az eszme végleges győzelmében.

Genfben a napokban ismét az érdeklődés homlokterébe kerül Palesztina ügye. Mi hisszük, hogy minden jóra változik, mert mellettünk az Igazság hallatlan ereje. Annyira mellettünk van, hogy elbirjuk a keserű igazságokat is. Meg kell edződnünk a csalódásokhoz is. De kétségtelen, hogy a végső győzelem a mienk, és a zsidó leteleptetésből — állam lesz.

L. Z.

Warburg tárgyalásai lord Passfielddel

Berlin, szeptember 12. A Jewish Agency adminisztratív bizottságának megnyitó ülésén Felix Warburg megnyitó beszédében referált az angol gyarmatügyi miniszter Lord Passfield-nél történt minapi látogatásának eredményeiről. A miniszter fontos tárgyalások végett kérette magához Warburgot és a mintegy 2 órán át tartó tárgyalások során Passfield igen fontos kijelentéseket tett. Mindenekelőtt a legkomolyabb kijelentéssel biztosította arról, hogy a mandátum megvalósítása legőszintébb szándéka a kormánynak. Fontosnak tartja a zsidók részére való nagyobb arányú földvásárlást és e tekintetben a kormány a szükséges pénzeket egy esetleges állami garanciával fogja előteremteni. Ezután igen fontos kijelentéseket tett a palesztinai vasúti hálózat kibővítéséről, amely közmunkálatok igen nagyszámu zsidó munkásnak fognak elhelyezkedést biztosítani.

Palesztina közbiztonsági állapotáról is nyilatkozott és kijelentette, hogy az országban ez idő szerint elegendő katonai és rendőri karhatalom áll rendelkezésre. A kormány lehetőségek tartja, hogy az ország különféle népei között barátságosabb hangulat keletkezzék és a maga részéről ez irányban lépéseket fog tenni.

A legfontosabb kérdés a bevándorlás kérdése. Erről a miniszter úgy nyilatkozott, hogy ezidőszent a munkanélküliség úgy a zsidóknál mint az ara-

boknál fennáll és ezért újabb bevándorlási engedélyeket Simpson jelentésének beérkezése előtt nem adhat ki. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az október 1-én kezdődő újabb bevándorlási periódusban a bevándorlás főleg a mezőgazdasági vidékeken nagyobb arányban nem lesz megengedhető.

A miniszterrel folytatott tárgyalásai alapján nyugodtan állapítja meg Warburg, hogy Weizmann és a többi illetékes tényező által folytatott tárgyalások a kormánynál sikerrel jártak és hogy hajónk, amely mintha zátonyra került volna, most újból biztosan haladna a révbe.

Warburg ezután a jövő tervekről beszélt és különösen a költségvetés biztosítását mondta szükségesnek. Az Agency pénzügyi helyzete főleg az Egyesült Államokból várta a költségvetés egyensúlyának biztosítását. Az amerikai zsidóság a legnagyobb erőfeszítéssel hajlandó áldozatokat hozni, de természetesen, hogy az eredmény igen sok tényezőtől függ. Elsősorban az angol kormány magatartása, továbbá a népszövetség mandátum-bizottságának állásfoglalása és különösen Simpson jelentése lesz befolyással az amerikai zsidóság áldozniakarájának mérveire. Az amerikai Agency-tagok legkomolyabb óhaja, hogy pozitív lépéseket kell tenni a Palesztinában élő népek békés együttműködésének biztosítására.

Glasner cluji és Freund reghini főrabbi felhívása az erecz-jiszroéli eszrogért

Az európai zsidóság egy nagy része a Szukoth ünnepi csokrának legfőbb ékét, az eszrogot eddig Görögországból szerezte be, Milliók és milliók vándoroltak a görög eszrogtermelők zsebeibe, egy néhány száz zsidó eszrogkereskedő közvetítésével.

Nem fájdalmas-e, hogy egy kimondottan szentföldi gyümölcsöt, melyet a Tóra parancsa nélkül az emberiség csak a citrom egy válfajának ismert volna meg, zsidóságunknak nem minden egyes tagja a Szentföldről szerzi be?

Ép ezért örvendetes azon visszhang, mely lapunk akciója nyomán, elsősorban Erdély nagy rabbi korifeusai között keletkezett.

Előző számainkban közöltük Zirelsohn kiseni és Fuchs Benjamin nagyváradi főrabbi, most pedig közreadjuk Glasner Akiba kolozsvári és Jiszrael Freund szászregeni főrabbi nyilatkozatait azon reménnyel, hogy Erdélynek egyetlen ortodox zsidója sem fog akadni, hogy ezen minden-képen üdvös és semmiképpen nem kifogásolható mozgalomból ne vegye ki részét. Mindenkinél teljesítenie kell és bizunk benne, hogy teljesíteni fogja kötelességét önmaga, vallásunk és Szentföldön lakó zsidó testvéreink érdekében.

Glasner Akiba kolozsvári főrabbi nyilatkozata

Hetek óta sajtóagitáció folyik a Szentföldi eszrog érdekében. A cél: meggyőzni, rábeszélni a zsidó tömegeket, hogy ne a görög, hanem a palesztinai eszrogot vásárolják. Hogy endek a propagandának mi lesz az eredménye, az még kétséges. De biztos vagyok benne, hogy a siker nem lesz száz százalékos. Az idén is sok zsidó pénz fog a görög eszrogkereskedőkhöz vándorolni — s sok palesztinai kereskedő fogja árúját megfelelő piac hiányában a tengerbe dobni. A zsidó nép — régi bibliai megállapítás — עם קשה ערה nyakas nép. A Galuth évezredein át megszokta a görög eszrogot s mindenféle helyt nem álló kifogásokkal és merész, a valóságnak meg nem felelő állításokkal hadba száll a szentföldi eszrog ellen, csak hogy a megszokottságánál megmaradhasson.

Szomorú megállapítás, megszegyenítő tényállás. A tömegek aversióval viseltetnek a palesztinai

nai eszroggal szemben, favorizálják a görög eszrogot. Az ismert érvek n. m. zsidó földön, szent földön, zsidó hithű testvérek által termelve, zsidó vértől átázott görög föld, zsidó gyűlölettel eltelt görög termelők, mindezen súlyos érvek elégtelenség bizonyultak a galutban elfásult tömegek meggyőzésére és a lealázó tény az, hogy még ma is Triestben, az eszrog világpiacán, a görög kereskedők ill. a görög eszrog dominál, míg a szentföldi eszrog háttérbe szorítva várja, míg valaki megszánja.

Az ellenérvek között első helyet foglal el az, hogy cionistának fogják nézni azt, aki szentföldi eszrogot vesz. Szégyenpir önt el, feljajdul bennem a zsidó érzés és öntudat az ilyen érvelés hallatára. Hogy is sülyedhetünk annyira! Agitációra, rábeszélésre, kiverkedésre van szükség a szentföldi eszrogért, holott nem is áldozatról, nem anyagi ellenérték nélküli adományról van szó, hanem csupán arról, hogy pénzükkel ne a görög, hanem a palesztinai eszrogot vásárolják. Aki állítja, hogy I-tennek tetsző dolgot követ el, ha a palesztinai eszrogot mellőzi és a külső formájában talán szebb, görög eszroggal a kézben mondja el a Halleluját, nézetem szerint, enyhén szólva, eltávolodott a מצוה eredeti szellemétől.

A Midras szerint a מינים ד' csokra szimboluma a győzelemnek, a zsidógyűlölő népek vadaskodása, rágalmozása felett, I-ten ítélőszéke előtt. כשישראל יוצאין ואתרונתו בידהו אנן יודעין דאינון נצוהו A győzelmet, a felszabadulást, a hitet, a bizodalmat jelképezi a zsidó földön, zsidó kezek által termelt eszrog. Az idegen, a görög eszrog, a bűnt, az egyenlenséget, a testvérgyűlöletet s ennek folyamánaképpen a rabságot, a galuthot jelképezi. Kérdem: az örömmünnepen a bűnre, a galutra emlékeztető görög eszroggal akarunk I-ten hajlékában örvendeni, lelkesülni, átszellemülni, Halleluját mondani? Ez inkább zsidókáromlás, a zsidómegszegyenítés, a zsidó öntudat megtagadása volna! A hit, a testvéri szeretet, a szabadság, a megváltás, a zsidó győzelem szimboluma egyedül a palesztinai eszrog lehet. Hogy a görög eszrog mit jelképez, fentebb irtuk. Zsidók! Válasszatok.

Én soha görög eszrogra ברכה-t nem mondtam!

Freund Izrael száserágeni főrabbi nyilatkozata.

Már régen híve és lelkes harcosa vagyok azon gondolatnak, hogy hitű zsidó csakis ereciszraéli eszrogot vásárolhat és ha a lehetőség adva van, úgy csak arra csináljon ברכה-t.

Különösen ma, midőn az ereciszraéli eszrog a kasrut-ot illetőleg kifogástalan, az általunk mértékadó ereciszraéli és galutbeli vallási autoritások az eszrog használatát jóváhagyták, minden zsidónak szent kötelessége ereciszraéli eszrogot használni.

Aztól eltekintve, hogy a korfui pogromok idején, amikor a zsidó tizezrek vére öntözte a görög eszrog ültetvényeket, *Chéremmel tiltották el világhírű Gaonjaik a görög eszrog használatát*, a Tóra által előírt „Hidur-Micva“ is megkívánja a palesztinai testvéreink által termelt, a Kasruth szempontjából megfelelő eszrogok használatát. Én természetesen hasonlóan fogok eljárni és ereciszraéli eszrogra fogom a Brochot elmondani.

NAGYVÁRADI ZSIDÓ FIU INTERNÁTUS

Prospectuskiváratra díjtalanul küldünk!!

A nagyváradai társulati Kereskedelmi, az orth. Gimnázium és a zsidó Liceum igazgatóságaitól ajánlva.

Elsőrendű **ענין** ellátás. A tanulókat végzett szaktanárok készítik elő. Bármilyen iskolai és internátusi ügyben ielvilágosítással szolgál az internátus igazgatója

Szilágyi Adolf zsidó liceumi tanár.

Ajánlatokat ajánlatos minél előbb eszközölni.

Ha jól emlékszem, Szukkoth ünnepén nagynevű mesterem, néhai váradai főrabbi: Rabbi *Mose Zvi Fuchs* z. c. l. szintén kizárólag ereciszraéli eszrogra mondotta el a Brochot.

General Assurance Society, London és a Prudential Assurance Company, London intézetekkel. Ezenfelül megállapodást létesített az egész földkerekség legnagyobb hatalmasabb intézetével, a Metropolitan Life Insurance Companyval, Newyork, az ugynevezett csoportos biztosításoknak, egyes európai országokba való bevezetésére nézve.

A Phönix tisztviselői jóléti intézményekre és nyugdíjalapokra és egy sereg más számlára történt bőséges tartalékolás után a számadási évet 760.434 schilling felesleggel zárta, amelyből a 4.000.000 schilling teljesen befizetett alaptőke után az idén is 8.5 százalék osztalékot fizet, 180.000 schillinget pedig a tőketartalékok gyarapítására fordít, amely ezzel az összeggel tehát 2.180.000 schillingre emelkedik.

A társaság összesen tizenhat európai országban és ezenfelül Egyiptomban, Síróban és Palesztinában dolgozik saját fiókjával.

Kétmilliárd háromszáz millió lei díjbevétele a bécsi „Phönix“ biztosító társaság 1929 üzletévében.

A zsidó társadalommal üzletbaráti nexusban levő „Phönix“ üzletjelentése.

Wien, szept. 8. A „Phönix“ biztosító társaság hatalmas fejlődése a cionista és a mizrachista társadalom szempontjából is nagy jelentőséggel bír, mert ismertek azok a vonatkozások, amelyek a Keren-Kajemeth-Lejisrael, illetve a Mizrahi németországi lengyelországi, stb. és jelenleg az erdélyi szervezetei és a „Phönix“ között fennállnak. Ezen kedvezmény-megállapodások hatalmas összegeket biztosítanak a K. K. L.-nek, illetve a mizrahi-telepítéseknek és a magunk részéről szívesen regisztráljuk azokat a hatalmas közgazdasági eredményeket, amelyeket a cionista társadalommal szoros baráti nexus teremtő biztosító társaság felmutat.

A Phönix életbiztosító Társaság, amely működési engedélyét Romániában a múlt év február havában nyerte el, f. évi jun. 30-án tartotta meg 47. rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentése az intézet szokatlan arányú fejlődéséről számol be. A most lezárt eredmény után a Phönix biztosítási állomány tekintetében az európai kontinens második legnagyobb intézete lett.

A társaság jelentése élénken foglalkoztatja az európai szaksajtót, mert az abban foglalt adatok nemcsak a társaság ügykezelésének nagy sikerét bizonyítják, hanem érdekesen dokumentálják azt a tételt, hogy az egész világon uralkodó gazdasági stagnáció közepette is folyton fokozódó közszükséglet az életbiztosítás. Ennek igazolására elegendő rámutatni arra, hogy

a Phönix életbiztosítási állományát az 1929. évben több mint 600 millió schilling új biztosítással mintegy 2.2 milliárd schillingre emelte föl.

Az elmúlt évi állományhoz viszonyítva, ez az összeg 23 százalékos emelkedést jelent. A folyó évi öt hónapban ez az emelkedés állandóan fokozódik.

Az 1929 évben kötött életbiztosítások összesen 614.463.042 silling. A biztosítási állomány az év végén 2,190.756.720 schillinget tett ki és az ideai közgyűlés napjáig, tehát a folyó év felében az állomány elérte a 2.400 millió schillinget, azaz a háború előtti arány állományának több mint kétszeresét. Az életbiztosítási díj bevétele 104,572.998.20 schilling volt, a biztosítottaknak, illetve hátramardottjaiknak 30,564.451.94 schillinget fizetett ki a társaság. A technikai tartalékok 1929 végéig 56,362.158.95 schillinggel 272,335.255.01 schillingre emelkedtek.

Az összes garanciális alapok az év végén 297,612.177.43 schillinget értek el.

A társaságnak Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Olaszországban, Cseh szlovákiaiában, Jugoszláviában, Lengyelországban és Bulgáriában (Romániában most van épülőfélben) összesen 80 ingatlona van, amelyeknek összértéke 56,198.298.48 schilling. Az értékpapír állomány 149,666.436.85 schillingre rug. A jelzálogkölcsonökbé kihelyezett tőkék összege 17,578.224.16 schillingre. A társaság saját életbiztosítási kötvényeire folyósított kölcsonök összege pedig 18,163.145.21 schillingre emelkedett. Azok a biztosító intézetek, amelyeknél a Phönix nagyobb részvényállomány révén, vagy mint viszontbiztosító, érdekeltséggel bír, 1929 év végén több mint egy milliárd schilling életbiztosító állományt mutattak ki.

A legutóbbi időben a Phönix nagymértékben kibővítette viszontbiztosító hálózatát, a Münchener viszontbiztosító társasággal fennálló ismert szoros és barátságos viszonyának fenntartása mellett, amennyiben szerződéses viszonyba lépett a Compagnie d'Assurances Générales, Parizs, a Legal and

ÜNNEPEKRE női férfi kabátok tren-coathok vegytisztítása és festése VÉGH-nél

megkezdődött

TELEFON: 127

Felvételi helyek: Bémer-tér 2. Lillom-u. 5.

Elégtételt egy ártatlanul kivégzett főrabbi szellemének

Tíz évvel ezelőtt, 1920 szeptember 18-án, Plotzk lengyel városban, a Visztula mellett nagy csata dult a lengyel hadsereg és a bolsevikiek között. Ez a csata döntötte el Lengyelország sorsát. A lengyelek győztek és közvetlen a csata után a rögtönítélő hadbírótság elfogatta és négy órán belül főbelövette a plotzki hitközség ősz rabbiját, Chajim Sapirot.

Az antiszemita tisztékből álló lengyel hadsereg rögtönítélő bírósága azt a vádat emelte az ősz rabbi ellen, hogy taliszban és tefilinben nyitott ablaknál imádkozott az ütközet alatt és akkor taliszával jelt adott a bolsevikieknek.

A rabbi védekezését, szent és ártatlan előéletét a neveléses vád készítői természetesen semmibe se vették. Minden további eljárás mellőzésével bolsevik kémnek jelentették ki az ősz papot és kivégezték.

1920 szeptember 18-án történt ez a justicmord és azóta égő seb a lengyel zsidóság becsületén ez a példátlan eset. Egyetlenegy zsidó nem volt Lengyelországban, ki a rabbi ártatlanságáról meg ne lett volna győződve és maguk az elfogulatlan lengyel lapok is tiltakoztak a hadbírótság ítélete ellen. Most amikor tizedik évfordulója közeledik a szörnyű tettnek, Pilsudszky Marsall kilátásba helyezte a lengyel zsidóság vezetőinek, hogy elégtételt adnak az ártatlanul kivégzett ősz pap szellemének.

Múlt héten Varsóban megalakult a „Sapiro rabbi emlékbizottsága“, mely összegyűjtötte a rabbi ártatlanságára vonatkozó összes adatokat és avval a felhívással fordult a lengyel kormányhoz, hogy most a kivégzés tizedik évfordulója alkalmából adjon nyilvános elégtételt Sapiro rabbi hazafias és ártatlan szellemének.

Elégtételt a lengyel zsidóság mártírjának! — ez a jelszó dominál ma a lengyel zsidóságban, mint valami új Dreyfus-ügy izgalma. Minden re-

mény megvan rá, hogy a jobboldali lengyel kormány megadja ezt a elégtételt és egyuttal bélyeget süit azoknak a tisztéknek homlokára, kik tíz év előtt antiszemita jelszavak hatása alatt, egy ártatlan zsidó papot kivégeztek.

A váradai zsidóság — Borsáért

E hó 8-án hétfő este tartotta a borsai segély-akció intéző bizottsága beszámoló gyűlését. A gyűlésen, mely igen látogatott volt, Borgida József bankigazgató, az akció egyik vezetője olvasta fel az akcióról szóló jelentést. A jelentés szerint a városban 28 kerületben lett a gyűjtés levezetve, melynek eredménye az összegyűjtött ruhaneműkön kívül készpénzben 362.000 Leire rug. Ezen összegben benne foglaltatik Kemény Gyuláné urnó által Párisban gyűjtött 70.000 lei is. Jól eső érzéssel állapítjuk meg, hogy Várad zsidósága e segítő munkában derekasan kivette részét és lelkesen segített a mai leromlott gazdasági viszonyok mellett is, a szerencsétlen borsai testvéreink segítségére. Külön érdeme ez az akció vezetőségének, Nuszbaum Sámuelnek a bizottság elnökének, a két hitközség vezetőinek, de különösképen Borgida ügyvezető igazgatónak, aki éjt-napot egyívé téve irányította és lelkesítette a gyűjtő bizottságokat. Külön köszönet a gyűjtő bizottságoknak, akik a szervezés keserves munkáját végezték. Az alábbiakban folytatólagosan közöljük az adományozók neveit, melyet lapunk szűk terjedelme folytán, kisebb kimutatásokban adunk le.

Orth. hitközség templomaiban begyűlt 50.909, ebből 15.000 lei hitközségi adomány, Neolog hitközség adománya 5.000, Phönix életbiztosító társaság, Nagykanizsai hitközség, Reich József, Diósi Lajosné, 2000-2000, Szalárdi hitközség 1.770, Schreiber Endre, Horvát Emánuel, Molnár Károly, Diószegi Szentegylet, Weisz Kálmán, 1000-1000, Élesdi Bank r. t. 800, Kesztenbaum Miksa, Dr. Schwarz Illés, Dr. Ertler Mózes, Dr. Grósz Samu, Egyesült Rum és Likörgyár, Kleinhändler Ferenc, Schenker & Co., Mezőné Klein Eszter, Rippner testvérek, Albert Izsó, Prometheus r. t., Klein Izidor, Weisz és társa, Dr. Fisch Aron, Deutsch Kálmán 500-500 lei.

(folyt. köv.)

Erdélyi zsidó leányinternátus Párizsban!!

Dr. Szarvas Jakabné vezetése alatt.

Párizs legszebb kertvárosában, Robinsonban szeptember 15-én nyílik meg az igen előkelő zsidó leányinternátus 14-20 éves leányok részére. — Az internátus gyönyörű 3 holdas park közepén fekvő 20 szobás villában van elhelyezve. Családiás nevelés az összes európai nyelvek tanítása szakszerű tanerők vezetésével.

Mindenemű felvilágosításul és prospectussal szolgál: Mme. Dr. SZARVAS 14 Av. de Robinson. Robinson banlia de Paris (Seine)

H I R E K

Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR
A „Népünk“ cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5690

Péntek, Elül 19, szeptember 12.
Szombat, Elül 20, szeptember 13.

Szombat bejövetele:

üzlet bezárás 6.40
gyertyagyújtás 6.45
I-tentiszlet kezdete 6.50
Szombat kimenetele 7.50

Vasárnap szeptember 14-én רגל סוכות

Heti glosszák.

Az engesztelő napok.

Megszólt a sófárhangja, hogy az évi zárlatra figyelmeztessen. „Esz rocon“ bölcseink szerint Elül hónapja az Ur előtt. Kinek? Mindenkinék. Még mielőtt bekövetkeznek a „félelmetes napok“, a kegyelem idejét biztosítja nekünk az Ur. És ez jó, mert az isteni kegyelemre nagyon is rászorulunk. Ugy-e drága testvéreim Erec Jiszraelben? Mert nem tudják mit hoz a holnap. Ugy-e testvéreim Romániában, akik a tegnapi véres verését sokáig fogják érezni, siratni és nincs megmondhatója: mit hoz a holnap. Ugy-e Jakob gyermekei Németországban, az előrehaladott, művelt és technikailag nagyfejlettségű Germániában, a tudományos, gazdasági antiszemita hazájában, ahol minden bokor, minden fűszál ordítja a zsidógyűlöletet és sejtjük mit hoz a holnap. (Hitler győzelmét.) Itt az év vége, számoljunk el. Oroszország, az emberiség pokláról szólunk, ahol a lelket ölik, gyilkolják, Lengyelországról, ahol a nyomoruság szegényt hoz, fojtogat és hol nem bántják a zsidót? Uram, Urunk az égben, eljött Elül hónapja a kegyelem ideje, az „esz rocon“, legyen a Te népsédnek is már a kegyelem ideje! Könyörtsz rajtunk s mindanyunkon, mert ez a kegyelem ideje, esz rocon, mert nagyon is rászorulunk a kegyelemre.

Zsidó provokáció.

Figyelemreméltó és érdekes igazságokat tudunk meg nemrég Ilie Lázár képviselő ur nyilatkozatából, aki a Népszövetség megbízottját, Abersohn urat borsai vizsgálati útján elkísérte.

Megtudtuk, hogy a borsai tüzek csak úgy, mint a szigeti templom lángok, heccelődésekből gyultak ki. Nem ám antiszemita heccelődésekből, (hiszen, aki ezt állítja, nem ismeri az antiszemiták békés természetét) hanem a zsidó örökös nyugtalankodásaiból.

Ugy történt, — Ilie Lázár szerint — hogy senkise törődött a zsidókkal és az antiszemiták legkevésbé. Ez sértette hűségüket és felgyújtották házaikat. Előbb azonban gondosan úgy irányították a nyomokat, hogy a gyanu az antiszemitákra terelődjék. Persze belföldön mindenki tisztában volt azzal, hogy mi az igazság. A törvénytörés is jól tudta ezt, amikor felmentette az ártatlan vádlottakat. Külföldön azonban tekiabálták alaptalan rágalmaikkal. Erre aztán pénzt kaptak mindentől. Sok pénzt. És a kormány is tetemes összeggel támogatta a szerencsétleneket. (A jelen voltak azt állítják, hogy e szavaknál Ilie ur könnyezett. Nem sikerült azonban megállapítani, hogy könnyei a kormány tetemes támogatásának, vagy a borsai szerencsétleneknek szólt?)

A zsidók azonban anti-antiszemita érzelmektől hajtva, tovább mentek. Lángra lobbantották a szigeti templomot. Itt már igazán kilátszott a lóláb — állapítja meg Ilie ur — mert a felgyújtott templom nagyon rozoga állapotban volt. Ebből következik, hogy nem az antiszemiták voltak a gyújtogatók, hiszen jó izlésük nem engedte volna, hogy ócska templomokkal foglalatkoskodjanak, mikor Szigeten ujak is vannak. (Lám csak, milyen burkolt utasítás az antiszemiták számára, ha egyszer mégis „Megpróbálnák“).

A szigetiek is pénzt akartak, ugymint a borsaiak és magukra szerették volna terelni a figyelmet. Persze mindez csak azért történik, hogy az antiszemitáknak kellemetlenkedjenek. Tisztán szórakozás az egész — mondja Ilie Lázár ur — és ne csodálkozzunk, ha végül az antiszemiták is megszokják a borsai háztüzek és szigeti templomlámpák provokációját és maguk is munkába kezdenek.

Igy Ilie ur! És mi kíváncsiak vagyunk, milyen fogalmak lehetnek Abersohn urnak a kormány komolyságáról?

A pesti Rádió címére.

Földes Pál textilgyári igazgató állott a magyarországi kommunista mozgalom központjában. „Izraelita“, ahogy a jelentés mondja. De miért mondta el a Rádió speakerje oly nyomatékosan, hogy izraelita vallású? Talán csak nincs tendencia benne? Nem akarunk ezuttal, azzal a teljesen érthetetlen pszichológiai momentummal foglalkozni, hogy egy 60.000 lei havi fizetéses textilgyári igazgató, miért volt Kun Béla barátja? Mivelvezette kezét a hatalom

Ujévi üdvözlések megváltása a Keren Kájemeth Lőjiszrael javára

A „Népünk“ ünnepi száma gazdag tartalommal szeptember 19-én jelenik meg. E számban fogjuk közölni az újévi üdvözléseket. Kérjük olvasóinkat, hogy felesleges munka és költség kiméltése céljából, váltsák meg újévi jókívánságaikat a „Népünk“ útján. A „Népünk ezen újévi megváltások tiszta jövedelmét a Keren Kájemeth Lőjiszrael javára adja. Minden zsidó érezze tehát kötelességének, hogy a Szentföld nemes munkájában oly módon osztozzon, hogy a Népünk útján hozzájárul Izrael földjének megváltásához. Egy-egy újévi üdvözlés megváltásának ára 100 lei, melynek ellenében ingyen küldünk még öt számot az üdvözlő által megadott címekre.

„Népünk“ Kiadóhivatala.

tehetséges embert a kommunizmus karjaiba? Kétségtelen, hogy meggyőződését követte.

De azt elhallgatta a pesti kedves Rádió, meg a lapok sem írták meg annak nevét és jöként valóságát, akitől Földes Pál a kommunizmust tanulta. Ez a tanítómester nem volt más, mint Dr. Csókás Vidor katolikus pap Szatmáron, aki közismert volt szélsőséges kommunizmusáról. Földes, mint diák és mint bankigazgató fia került a kommunista katolikus pap végzetes és szélsőséges befolyása alá.

Dr. Csókás Vidor már meghalt, de érdekes volna kinyomozni és kutatni utána, hogy miért volt a katolikus egyház szolgája, oly meggyőződéses kommunista, hogy tanítványait is ily sikerrel tanította?

A pesti Rádió címére üzenjük. Mondja be talán a magyar közönségnek azt is, hogy Földes Pál izraelita textilmérnök egy katolikus vallású paptól nyerte iskoláját. Miért huzza alá azt, hogy Földes izraelita? Talán nincs benne tendencia? Nem is tudnánk elhinni, bár ezt az irányt kiérezzük a magyar lapokból is. Jó pecsenye a „Magyarságnak“ ez a Földes Pál, lehet rajta sokáig csámcsogni. Delikatessül írjuk mi is meg, hogy nemcsak a tanítvány a bűnös, hanem a „felbujtó“ is, a tanító is, kinek nevét ne feledjük: Dr. Csókás Vidor...

Antiszemita tanulmányok.

Wiesbadenben történt. Becsületsértés lett belőle és a bíróság elé került. Hőse pedig, jól tessék megfigyelni, egy néger lett.

A kampóskeresztesek (irodalmi nyelven: nemzeti szociálisták) gyűlést tartottak és egyik vezetőjük, névszerint Pickarski (ősnémet név) harsány hangon felkiáltott: a zsidóknak mint fajidegeneknek nincsen helye Németországban!

Ennyi volt az egész.

Mit tesz azonban I-ten? Elküld a nevezett gyűlésre egy négert, aki szintén tagja a nemzeti-szociálista pártnak és fekete színe ellenére nem nyilváníttatik fajidegennek.

Adva van tehát egy antiszemita speciálitás, amelyről bölcselek és biológusok eddig még álmodni sem mertek. Ime! egy zsidó az fajidegen és helye Németországban nincsen, még akkor sem, ha már évszázadok óta azon a talajon él. Ellenben egy néger... Az egészen más. Természetesen, ha az afrikai testvér legalább is a kampóskeresztesek tagja.

— Az Aguda belép a Jewish Agencybe. (Berlin, szept. 8.) Az Aguda köreiből utóbb az az álláspont győzedelmeskedett, hogy az Aguda is lépjen be a Jewish Agencybe, mely a világ zsidóságát magában foglalja. Az Administratív Committee berlini ülésével kapcsolatban, megbeszélések folynak az Aguda egyes kimagasló vezetői és az A. C. megbízottai között az irányban, hogy az Aguda belépjen a Jewish Agencybe. A tárgyalásokat az Aguda részéről Jacob Rosenheim, Dr. Pinchas Cohn, Rabbi Horovitz Jeruzsálem, a gerer rebe megbízásából veje: I. Meier Lewin a lengyelországi Aguda vezetője. A Jewish Agency részéről Leo Motzkin és H. Farstein sejmképviselő, a Mizrahi kimagasló vezetője vesznek részt. A megbeszélések szigorúan bizalmas jellegűek és remélhetőleg sikerre fognak vezetni.

Figyelem!! A zárda-uccai zsidó templommal szemben Schächter Abraham-féle zsidó könyvkereskedésben mindenféle imakönyvek, Machzor slb. magyar és német fordítással, valamint új kiadású és antik könyvek.

TALLESEK

gyári áron, Mezize, Tefilin és más imaszerek engross és detail, legolcsóbban beszerezhetők.

A világhírű סופר ההם-nak 200-at meghaladó halhatatlan, gyönyörű beszédei és mondásai egyedül nálam kaphatók jutányos árban.

SCHÄCHTER ABRAHAM. Oradea. Zárda ucca.

— A nagyünnepekre cseh utlevél és vizum nélkül lehet utazni Nagyváradra, Prága, 1930 szept. 9. A Cseh-kormány elhatározta, hogy megkönnyíti mindazoknak az utazását, kik a Nagyváradon lakó visnizi rabbihoz akarnak az ünnepekre utazni. Szept. 18-tól október 18-ig cseh utlevél és román vizum nélkül lehet Nagyváradra utazni. Az utazáshoz mindössze cseh honossági és erkölcsi bizonyítvány, továbbá egy tíz cseh koronás bélyeg szükséges. Ez alkalomra a cseh kormány egyébként a Nagyváradra és vissza utazóknak 50 százalékos közlekedési díjmentességet biztosít.

— Egy középiskolai tanuló, szigorúan vallásos zsidó családnál teljes ellátást kaphat. Cím: a Rabinstein könyvnyomdában, Nagypiacz-tér 11.

— Orvosi hír. Dr. Berger József orvos, kinek neve olvasóink előtt eléggé ismeretes, régi helyéről a Str. Astra (Gillányi utcáról, elköltözött. Rendeléseit ezután a Piața Mihai Viteazul (Nagypiacz) 14 sz. alatt folytatja. (Széna utca sarok, „Oroszlán“ gyógyszertár felett.) Telefon a régi szám: 998.

אתרונים — אתרונים

הנני פרוידע פקדע הנכבד כי הבאתי גם השתא אתרונים מפרדסי אתני בארצנו הקדושה כי יגיעו עד ריה הבנין פרוידע ודסי יקים ורעננים מארץ ישראל ואמכר אותם במחירים הכי נוחים וזולים. פרוידע הג' פרוידע ופרסודרים הנחה גדולה.

שמעון גרונר ירושלים

אדרסתי:

SIMON GLASNER CLUJ

Str. Tud. Vladimirescu 17.

— A Mizrahi Erdélyrészi Központ nagyváradi székhelyén, a közeledő nagyünnepek alkalmából, — mint minden évben — ez évben is megrendezi egyesületi helyiségében az ünnepi Isten-tiszteletet. Felkérjük zsidó testvéreinket és elsősorban szervezetünk tagjait, hogy a Mizrahi templomában vegyenek részt az Isten-tiszteleten és váltsák meg iltéseiket, mivel a szervezet egyik fontos bevételi forrását támogatják vele, másrészt a közös elvek szolgálatában álló barátok körében az Isten-tisztelet minden évben a legáhitatosabb hangulatban folyik le. A templom tágas és jól szellőztet helyiségei a legnagyobb kényelmet, míg az első-rangu előimádkozó a legnagyobb élvezetet nyújtja. A múlt évi bérlőket figyelmezteti a vezetőség, hogy legkésőbb szeptember 15-ig váltsák meg jegyeiket, mert ellenesetben a jegyeket más reflektánsoknak kénytelen kiadni. A jegyek megválthatók naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 3-7-ig, a Mizrahi helyiségében, P. Mihai Viteazul 11. a. Ullmann Palota félemelet, telefon: 670.

Műasztalosok

Butorcsarnokai:

Oradea Bémer-tér 2.
Kossuth u. 2.

Óriási butorkészletét !!
ne mulassza el megtekinteni.

Meglepő olcsó árak

Kedvező fizetési feltételek

— Eljegyzés. Weisz Zsóka, a nagyváradi Somreték főparancsnoka és Róth Miksa Cluj jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Megérkeztek a Mirjam féle imakönyvek, „Machzorimok“ mindenféle fordítással, seiyem vagy gyapju „Talleszok“ felszerelve, továbbá zsidó újévi üdvözlések és mindenféle rituális cikkek a legjutányosabb árban, kaphatók

SPITZER ABRAHAM

könyvkereskedőnél Zöldfa u. 14. Csillaggyógyser-tárral szemben.
Használt könyveket a legmagasabb árban veszlek.

— A Brit Hanoar Hamisrahi vasárnap d. u. 3. órakor évi közgyűlést tart, melyre tagjait ez-
tontis meghívja - BCU Cluj-Napoca.

Apró hírek

a világ minden részéből.

— **Berlin.** A berlini zsidó hitközség most nyitotta meg első zsidó elemi népiskoláját leányok számára, melynek építési költségei 600.000 márkát tesznek ki. Egyelőre nyolc osztály működik. Dr. Warschauer főrabbi avatta fel az új intézetet.

— Dr. Brüning államkancellár fogadta az ott üléselő Sabbat világkongresszus elnökségét.

— A Gleiwitz melletti Kieferstádtel városkának régi zsidó temetőjét kegyeletként meggyalázták és összerombolták. A gyalázatos tettesek a szomszédos Smolnitzból rándultak át és menekülőben vannak. A négy tagra becsült banda vezetője, a 22 éves büntetést előéletű Povala Emil. Nyolcz sírkövet összezúztak, fákat és diszcserjéket tövestől szakítottak ki és tördeltek össze. Kieferstádtel-ben már nem laknak zsidók, a temető a gleiwitzi hitközség felügyelete alá tartozik. Az államrendőrség bevezette a vizsgálatot.

— **Kovno.** Az államügyészség Woldemaras volt diktátor felelősségrevonását rendelte el az 1929 augusztusában eszközölt zsidópogromra való uszításáért.

— **Kissing.** Az itt gyógykurát tartó M. M. Ussischkinnek átnyújtották a szerb király által adományozott „Sabo kereszt” kitüntetés jelvényét.

— **Hamburg.** A hamburgi szenátus ünnepélyes gyűlés keretében átnyújtotta dr. Karl Melchiornak, a warburgi bankház tulajdonosának, a polgármesteri érmet, ami eddig csak kiváló hamburgi polgároknak lett kiszolgáltatva.

— **Berlin.** Az elmúlt héten megrendítő öngyilkosság történt Berlinben. Az elszánt, önmagával meghasonlott férfi, egy Mayer Bern nevű mesümed bankigazgató, aki nem tudta elviselni, hogy szociáldemokrata elvtársai zsidó származása miatt visszavették, illetve visszavonták a jelöltetését a Berlin városi Bank igazgatói állására, amint megokolták: „mert ellentételezők mutatkoztak egy zsidó igazgató ellen.” Kitérte tehát sem az ellenségei, sem pedig a barátainál nem használt. Érdekes, hogy Berlin demokrata sajtója is „zsidó tragédiának” nevezi Bern esetét.

— **Zágráb.** Horvátországban kevés a zsidó s eddig nem panaszkodtak az antiszemitizmus ellen. Most az a hír érkezik Zágrábról, hogy egy dalmáciai teológiai tanár horvát nyelvre fordította a hírhedt „Cion bölcsői” című aljas hamisítvány röpiratot, ahol szó van arról, hogy a zsidóság vezérei összegyűltek a szabadságmozgás megerősítésére, a kereszténység tönkretételére és a zsidó világuralom fenntartására. Jellemző az is, hogy a röpiratot egy eucharistikus kongresszus alkalmával hozták forgalomba.

— **Montreal.** A most megjelent statisztika szerint a múlt év második felében 2087 zsidó vándorolt Kanadába. Mig az év folyamán havonként átlag 300—400 zsidó bevándorló kap engedélyt. Huszonhat év alatt 1901-től 1927-ig összesen 10.846 zsidó vándorolt be. A kanadai kormány felfüggesztette egyidőre a bevándorlást, mint ezt a lapok irták, de ez a tilalom nem vonatkozik a zsidó bevándorlóknak adott engedélyekre.

— **Berlin.** Két évvel ezelőtt alakult „Ivria” néven zsidó hitelszövetkezet. Célja zsidó iparosoknak, kereskedőknek és egyáltalában a középosztályhoz tartozóknak, akiknek a nagybankoknál kilátásuk nincs hitel elnyerésére, segítségére lenni a létküzdelemben. A szövetkezet élén a berlini hitközség elnöke, Kareski áll. Az „Ivria” most számolt be két évi működéséről. Harminczhat millió márká forgalmat bonyolított le s 14 ezer márká tiszta hasznot mutat ki.

— **Varsó.** Néhány héttel ezelőtt karbolsavval megmérgezte magát Sergej Mitulov, a cári birodalom egykori komisszáriusa, akit reménytelen állapotban kórházba szállítottak. Mitulov 20 évvel ezelőtt a cári ochrana egykori parancsnoka volt és mint ilyen, módfelelt üldözte a zsidókat. A forradalom után Varsóba menekült, ahol igen inséges viszonyok között élt. Néhány nap előtt a varsói uccán egy zsidóval találkozott, akit annak idején különösen megszekirozott. A zsidó, aki 20 év után is megismerte, egy 20 zlotis bankjegyet nyújtott át neki a következő szavak kíséretében: „Ami velem cselekedtél azért már megokultál”. Ezek a szavak olyan mély benyomást gyakoroltak Kitulovra, hogy öngyilkosságot követett el. Hátrahagyott levelében az öngyilkos így adja magyarázatát cselekedetének: „Az életet eddig csak azért bírtam elviselni, mert azt hittem, hogy igazságtalan volt irántam, de most, hogy tudom, hogy megérdemelt büntetés volt, teljesen vezeteln akarok.

— **Frankfurt.** A Frankfurter Zeitung jelentése szerint a Hitleristák a választásig, azaz szeptember 14-ig 34 ezer gyülekezetet fognak tartani. Nyílt titok, hogy minden szónokot díjaznak, átlag 50 márkát kapnak és így a választási költségek legalább két millió márkát tesznek ki. Ezt a pénzt antiszemita gyárosok bocsájtják rendelkezésre.

— **Jeruzsálem.** A palesztinai kormány a hebroni rendőrség vezetőjét Cafferatte-t, kinevezte a Tel-avivi rendőrség inspektorává. A zsidó sajtó éleshangon tiltakozik ezen kinevezés ellen.

— Jeruzsálemben az érettségizett ifju arabok egyesületet alakítottak, melynek célja, hogy a kormányt rávegyék, miszerint állami alkalmazásoknál ezen egyesület tagjai jöjjenek elsősorban tekintetbe.

— A Karmel hegényen egy zsidó gyermektuberkulózis otthon létesítettek.

— A Haifában felállítandó vasuti műhelyek kivételét, amelyre 57.700 font van előirányozva, zsidó vállalkozóknak adták ki.

— Afula, Nahalal, Misra zsidó telepek lakói, Medjdel és Jaffa arabjaival közös megállapodásban közösen akarják érdekeiket védeni.

— A pogromok évfordulóját a kormány rendelete értelmében tilos gyászünnepellyel, felvonulásokkal, vagy egyébként emlékeztetni tenni. Kivétel a templomi gyászünnepély. Egész Palesztina zsidó templomaiban gyászünnepélyek voltak, az arabok sztrájkoltak, de kevés eredménnyel. Az arabok nagy része nem sztrájkolt.

— Bne Berak kolóniája 1100 lelket számlál, (3 évvel ezelőtt 650 volt.) Munkás van 200, kereskedő és iparos 40. A telep költségvetése 1500 angol font.

— Kefar Jehoma új iskolát kapott.

— Amerikai régészek, számszerint 35, Jeruzsálemben vannak. A főműfti előadást tartott nekik az arab politikai és nemzeti álláspontjáról. Majd a cionista központhoz fordultak, ahol Ruppin és Kish ezredes különböző kérdésekre válaszolva magyarázták a cionista kérdést, a zsidó telepedést, adó stb. kérdéseket.

— Hussein Machmed egyiptomi tudós az El Mokatem c. lapba írja. 1. Az egyiptomiak nem arabok. 2. Minden arab törzs más érdek-körhöz tartozik. 3. Szegény az egyiptomi nép gazdag országban. Politikai kalandokra nincs pénze. 4. Nem ajánlatos, hogy az a néhány egyiptomi tudós befolyását idegenre fecsegye. 5. Ha mi az arabok dolgába avatkozunk, oly ellentét keletkezhetik közöttünk, mint az arabok és törökök között. 6. Nem gyűlölöm az arabokat, de bekapcsolásunk öngyilkosság. A nyugati fal kérdése mesterségesen felfúj valami, a zsidók joga kétségtelen. Közelebb állunk a zsidóhoz és több hasznunk lehet tőlük. Igyekezünk velük megértésre jutni. A nyugati fal lármája vak, egy célja van: a zsidóknak a földkerekségén egy tapodtat nem engedni.

— A szentfal bizottság jelentése csak októberben kerül az angolok kezébe.

— 1930 júniusában 419 zsidó vándorolt Palesztinába. Ugyanennek a hónapnak folyamán 105 zsidó hagyta el az országot, 113 keresztény vándorolt be júniusban, közöttük 64 brit rendőr. Ebben az időpontban 76 keresztény vándorolt ki. A júniusban bevándorolt mozlímok száma 8, a kivándoroltakké 27. Harminc bevándorlási kérvényt a kormány nem honorált. Nem volt még hónap, hogy a kormány ilyen nagyszámu bevándorlási kérvényt utasított volna vissza.

— Palesztinában épen úgy, mint számos európai országban, augusztus elsején letartóztatták mindazokat, akiket a rendőrség, mint kommunistákat tartott nyilván. A letartóztatottak között volt Rifka Orenstein Tel-Avivből, aki nemrég ment férjhez Eliezer Moskovitzkihez, egy ismert kommunista, akit egyébként néhány nappal ezelőtt 6 hónapi börtönre ítélték el kommunista ténykedése miatt. A házasság különös ceremóniák között ment végbe. Moskovitzkit bilincsbe verve hozták fel a jaffai börtönből a tel-avivi rabbinátushoz, ahol rendőrtisztek őrizete mellett eskették össze a baldachin alatt. A hatóságok a letartóztatott kommunisták fölött gyorsított eljárás szerint ítélik. Az ítéletek a legtöbb esetben az országból való kiutasításról vagy száműzetésről szólnak.

— Mohamed el Tawils, tiberlási arab politikai brossurát irt, melyben elítéli a jeruzsálemi főműfti anti zsidópolitikáját.

SCHÜCK orthodox fiu internatus

BUDAPEST, VII, Kertész-u. 33.

A jövő tanévre kibővített arányokban nyílik meg.

Az összes elemi és középiskolák közelében.

Szeretetteljes gondosság!

Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!

Naponta ötszöri garantált bőséges jó koszt!

Méltányos díjak! Külön számla nincs!

Folyó tanévben félbentlakók még elfogadhatnak

— Ha meg akarja övni arcborét a borotvakés infektótól, úgy használja az egyedüli garantált szagtalan és nélküli borotváló KUMALÁTOR PORT. Kapható: Kohn féle kenyérárusítóba Zárda-uccai nagytemplommal szembe és Fülöp Ejuárd festéküzletében Nagypiac-tér 10. Oradea.

Felhívás.

Értesitem a n. é. közönséget és a t. vevőkörömet, hogy modernül felszerelt orth. kóser szalámi hentesárugyáramban s legjobb minőségű készítmények jönnek forgalomba hozva, Szíves pártfogást kér

MARTIN PÁL jun.

ארטה' כשר HENTESÁRUGYÁR ארטה' כשר

C L U J, Piața Mihai Viteazul 25.

Nyugodtan fog aludni, ha

EXPRESS POLOSKA irtót

használ. Kapható:

STERN S. ENDRE

Egy üveg
ára 15 Lei

CÉGNÉL ORADEA, Zöldfa-u. 10.
Telefon: 378.

Téli szörme különlegességeim

megérkeztek, azokat a legolcsóbb árban bocsátom a nagybecsült vevőközönség rendelkezésére. Szíves pártfogást kér

Oradea, Nagypiac-tér 14. **Ungár Benő**
szilcs és szörmeáruháza

ארטה' כשר Restaurant NÓTA Cluj

Ha Clujra jön, keresse fel az ujjonon megajilt orth. kóser

Vendéglőmet Str. Dubalarilor v. Timar-u. 7.

a főpostával szemben levő szamosmenti-ucca

ahol izletes koszt, olcsó árak pontos kiszolgálás, garantálják vendégeim megelégedését. Esküvőket vállalok, Szíves pártfogást kér

Utazóknak 10% árengedmény. Restaurant NÓTA Cluj

Nagy áresés a zsirpicacon

Az egész országban csakis én szállítom a legfrissebb, nyáron olvasztott

ארטה' כשר LIBAZSIRT ארטה' כשר

a legolcsóbban, vasuton és postán, saját bödönömben. FRIEDMANN SANU
Oradea, Guza Voda 6

A legszebb !! Zománofényű gallérok

tisztítja a

KLEIM Gőzmosóda

Szent János ucca. 4.

VEGYILEG tisztít mos vasal férfi és női ruhákat

Fehőrnemű, gallérmosást is vállal

BORGOS

Bazár épület
Sinház oldal.

LITHYNIA

Ásványvíz rendszeres ivása által érhető el.

Kapható mindenütt.

Főlerakat: Str. Nicu Filipescu (Szarvas-sor) 23.

TELEFON: 1-76

50%-ot megtakarít

ha szövet, selyem, bársony, vászon és damasztáru szükségletét

a VERSENY áruházban

Rákóczy-ut 14 sz.

Apolló palota mellett

szerzi be

ארטה' כשר

ארטה' כשר

Restaurant

Oradea, Zöldfa-u. 10.

GROSZ

Timișoara, Lloyd-sor 8.

Utazóknak 10% engedmény

Kiadja: WASSERSTROM SÁNDOR